

STRATEGINOTAT PÅ BØRNE- OG UNGEOMRÅDET

Børne- og Ungeudvalget besluttede på deres møde den 9. juni 2021, at der udarbejdes strategioplæg vedrørende langsigtede ønsker og muligheder med afsæt i Børne- og Ungepolitikken. Strategioplægget vil kunne anvendes i en fremadrettet politisk prioritering indenfor udvalgets område.

Dette strateginotat vil overordnet skitsere en række definerende politisk-strategiske indsatser i perioden 2018-2021 og samle op på status. Dernæst gives bud på muligheder for det videre strategiske arbejde fra 2022.

Den politisk-strategiske rammesætning

Børne- og Ungeudvalgets har i perioden 2018 – 2021 truffet en række beslutninger, der har skabt et strategisk udgangspunkt for arbejdet på børne- og ungeområde i de kommende år.

Børne- og Ungepolitikken

Børne- og Ungepolitikken frem som særligt definerende, idet den udgør en fælles værdiramme, som skal afspejles i alle aspekter af arbejdet med og omkring børn og unge. Politikken seks principper er:

1. Alle forældre har en rolle og et ansvar
2. Alle børn og unge har potentiale
3. Alle børn og unge har behov for samhørighed og venskab
4. Alle børn og unge fortjener hjælp, nærvær og oprigtig interesse
5. Alle børn og unges mening er værdifuld
6. Alle børn og unge skal tilbydes motiverende læringsmiljøer

Særligt kendetegnende ved politikken er, at den i vid udstrækning er baseret på input fra børn og unge – både i det indledende arbejde og i det endelige produkt. Erfaringerne fra processen var positive og har bidraget til, at der på tværs af centret er en stor opmærksomhed på at inddrage børn og unge i udviklingen af rammerne for deres liv. Slagelse Kommune er optaget af at få bedre og borgernære løsninger og samtidig opbygge den demokratiske forståelse og selvtillid hos vores børn og unge. Dette ligger desuden i tråd med erfaringer Børnerådet, som i samarbejde med Oxford Research har kortlagt og samlet kommunernes erfaringer med børneinddragelse. Rapporten fastslår, at de kommuner, som arbejder systematisk med børne og ungeinddragelse på alle niveauer i organisationen, kan se en markant forbedret kvalitet i kerneydelserne til børn og unge.

Politiske pejlemærker

Børne- og Ungepolitikens principper ligger i vid udstrækning som en underliggende faktor i de politiske pejlemærker for områderne (det specialiserede børne- og ungeområde, dagtilbud, specialundervisning og skole). Pejlemærkerne sætter en mere konkret retning for indsatser specifikt for hvert område og supplerer og operationaliserer således Børne- og Ungepolitikens brede værdibaserede fokus. Arbejdet med pejlemærker for områderne blev igangsat i kølvandet af vedtagelsen af Børne- og Ungepolitikken og blev hver især til over en periode på cirka tre måneder, hvor der også indgik dialog med interessenter. Pejlemærkerne findes i deres fulde længde i bilag 2, men fremgår i overskriftform form nedenfor.

Det specialiserede børne- og ungeområde	Dagtilbudsområdet	Specialundervisningsområdet	Skoleområdet
<p>Pejlemærke 1: Samarbejde mellem medarbejdere, borgere og pårørende</p> <p>Pejlemærke 2: Sundhedsfremme og tidlig indsats</p> <p>Pejlemærke 3: Tværprofessionelt samarbejde</p> <p>Pejlemærke 4: Styrket sagsbehandling og gode medarbejdervilkår</p> <p>Pejlemærke 5: Den rette kapacitet til specialiserede indsatser</p> <p>Pejlemærke 6: Forebyggelse af anbringelser</p> <p>Pejlemærke 7: Styrkede plejefamilier</p> <p>Pejlemærke 8: Kontrolleret udgiftsniveau</p>	<p>Pejlemærke: At mindske læringsuligheden blandt børn i Slagelse Kommune</p>	<p>Pejlemærke 1: Børne- og ungesynet</p> <p>Pejlemærke 2: Inddragelse</p> <p>Pejlemærke 3: Det mindst indgribende tilbud</p> <p>Pejlemærke 4: En midlertidig foranstaltning</p>	<p>Pejlemærke 1: Øget elev- og forældreinddragelse</p> <p>Pejlemærke 2: Livsduelighed for den enkelte elev</p> <p>Pejlemærke 3: Mangfoldighed i undervisningen</p> <p>Pejlemærke 4: Større fokus på uddannelse og job i hele skoleforløbet</p> <p>Pejlemærke 5: Skoler med natur- og friluftsprøfil</p>

Politisk målsætning for Ungeenheden

Med vedtagelsen af Budget 2021 fik Børne- og Ungeudvalget det politiske ansvar for den kommende Ungeenhed, som har til hensigt at styrke indsatsen for at få flere unge i uddannelse. Det er et centralt omdrejningspunkt for enheden at sikre et tæt samarbejde med alle kommunes enheder, der arbejder med de unge samt tilsvarende eksterne samarbejdspartnere.

Byrådet besluttede følgende målsætninger for Ungeenheden:

- Fokus på forebyggende indsatser, der afspejler de aktuelle behov og udfordringer hos den enkelte unge
- Et beskæftigelses og uddannelsesmæssigt fokus med udgangspunkt i efterspørgslen fra det lokale arbejdsmarkeds behov
- Søgning til erhvervsrettede uddannelser skal ligge over landsgennemsnit.
- Ungdomsarbejdsløsheden skal under landsgennemsnit
- Andelen af unge, der ikke er startet på en ungdomsuddannelse 15 måneder efter afsluttet folkeskole, ligger på landsgennemsnit medio 2022. Dvs. 12 %
- Samarbejde med det lokale erhvervsliv og civilsamfundet
- En øget inddragelse af foreninger i den kommunale ungeindsats.

Med afsæt i målsætningerne besluttede Børne- og Ungeudvalget, at følgende myndigheder-/myndighedsopgaver og indsatser for målgruppen unge i alderen 14-30 år, der retter sig mod uddannelse og beskæftigelse, indgår organisatorisk i Ungeenheden:

- Arbejdsmarkedsområdet – den nuværende Ungeenhed med de opgaver der d.d. varetages, dvs. både myndighedsopgaver og indsatser
- UU-vejledning, grundskolevejledning, specialvejledningen og ungevejledning
- Opgaver i relation til den Kommunale Ungeindsats (KUI) herunder samarbejdet med FGU og kontaktpersonordningen
- Rådgivning og udbetaling
- Myndighedsopgaver i Afdeling for Børn og Familie og Center for Handicap og Psykiatri.

Etableringen af Ungeenheden har pågået i 2021, og den endelige organisering forventes klar ultimo 2021.

Fokusmål

For budgetåret 2021 besluttede Børne- og Ungeudvalget en række fokusmål til kvartalsvis opfølgning. Fokusmålene er en række indikatorer og kvalitetsparametre, der følges op på ved en sammenfattende helhedsvurdering, hvor der gives en vurdering af målopfyldelsen og udviklingen på området. Børne- og Ungeudvalgets fokusmål 2021 lyder:

- Flere børn og unge:
 - Trives fagligt, socialt og personligt
 - Får en bedre sundhedsprofil og oplever mere bevægelse i dagligdagen
- Flere unge:
 - I uddannelse og beskæftigelse

- Øget inddragelse og involvering af børn, unge og deres forældre
- Øget fokus på forebyggelse og tidlig indsats for børn og familier, også dem i udsatte positioner
- Fokus på arbejdsglæde og trivsel blandt medarbejdere
- Kvalitet og resultater i det tværgående samarbejde

De politiske initiativer i perioden 2018-2021

I perioden 2018-2021 har Børne- og Ungeudvalget arbejdet med en bred vifte af emner på tværs af udvalgets ressortområde. I bilag 3 oplistes udvalgets ressortansvar jf. styrelsesvedtægten. Af væsentlige beslutninger vedrørende eksempelvis serviceniveauer og rammerne for nye initiativer og indsatser kan nævnes:

2018	2019	2020	2021
<ul style="list-style-type: none"> • Sammenhængende ungeindsats • Fremtidens klubområde • Kriminalpræventiv indsats • Musikakademiet Slagelse Kommune • Tildelingsmodel skoler • Kvalitetsrapport skoler • Pædagogiske læreplaner • Børnetal og kapacitet dagtilbud • Modtageklasser • Uddannelsesvejledning • Kompetenceudvikling ledere • Etablering af pladser dag- og døgntilbud • Sundhedsprofil • Rammeaftaler • Røgfri skoletid 	<ul style="list-style-type: none"> • Bandekriminalitet • Radikalisering og ekstremisme • Talentudvikling skoler • Sundhedsaftaler • Skolefravær • Talentskoler • Befolkningsprognose • Aula • Magtanvendelser • Ungdomsskolens målgruppe • Plejefamilier • Kapacitetsanalyse skole og dagtilbud • Normering dagtilbud • Opholdssteder • Tilsyn • Bedre fordeling i dagtilbud • Ekstern undersøgelse af det specialiserede område • Aktiv involvering børn og unge • Høring Børne- og Ungepolitik • Prøvehandling 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedtagelse af Børne- og Ungepolitik • Tema – det specialiserede børne- og ungeområde • Forebyggelse af misbrug unge • Pejlemærker specialiserede børne- og ungeområde • Udviklingsplan for det specialiserede børne- og ungeområde • Tema – dagtilbud • Politisk retning – dagtilbudsområdet • Tema – specialundervisning 	<ul style="list-style-type: none"> • Den kommunal tandpleje • Udvidelse af specialpædagogiske pladser i dagtilbud • Pejlemærker – specialundervisning • Tema - skoleområdet • Pejlemærker – skoleområdet • Rammer for Ungeenheden • Mere bevægelse i folkeskolen • Den Kriminalpræventive Enhed (KPE)

Anbefalinger til det videre arbejde fra 2022

Der er en overordnet positiv udvikling på områderne, og Center for Børn og Unge er styrkelse af det tværfaglige samarbejde er til stadighed i fokus for at øge sammenhængskraften på 0-18-årsområdet og sikre borgerne en sammenhængende indsats. Slagelse Kommune er dog generelt set udfordret på socioøkonomiske parametre, og dette afspejler sig også på børne- og ungeområdet.

På områderne er der desuden en række specifikke opmærksomhedspunkter, der gør sig gældende.

- Der er på skoleområdet et stærkt og skærpet fokus på, at flere unge skal både påbegynde og fastholdes i ungdomsuddannelse. Pejlemærkerne fra juni 2021 giver tydelig retning for hele området og beskriver hovedformålet som: at børn og unge finder lyst til læring og trives igennem hele børne- og ungelivet vil Slagelse Kommune arbejde for, at organisationen, skolerne og de voksne indretter strukturer, som til enhver tid fremmer børns lyst til læring og trivsel og placerer børn og unge i centrum for centrale beslutninger i kommunen. Det betyder, at ingen politiske eller faglige beslutninger træffes, uden børns og unges stemme er inddraget i udviklingsprocesserne. Dette gælder både på individuelt niveau, men også i klasserne på skolerne og i administrationerne i kommunen. Der arbejdes desuden med at få gjort skolefravær til skolenærvær, hvilket også fordrer et bedre tværgående blik på børn og unge. Endvidere er der opmærksomhed på den store andel af elever, der segregeres og visiteres til specialtilbud, idet det skaber en skævvridning af både det enkelte barns muligheder for at indgå i et alment miljø samt de samlede økonomiske ressourcer på skoleområdet.
- På dagtilbudsområdet er der opmærksomhed på kapacitetsudfordringerne. Endvidere er der til stadighed fokus på at mindske læringsulighed gennem eksempelvis sprog- og bevægelsesindsatser. Der arbejdes systematisk med at højne børns trivsel, bl.a. gennem anvendelsen af fælles vurderings- og tilsynsværktøjer, og ligeledes er der fokus på praksisnær kompetenceudvikling, bl.a. gennem interne partnerskaber med bl.a. PUI og Nordbycenteret. Dagtilbudsområdet arbejder desuden ud fra et princip om tidlig indsats i alle aspekter af børns liv, ikke kun pædagogisk, men også ift. forældresamarbejde og brobygning generelt.
- Slagelse Kommune har i en årrække oplevet stigende udgifter til området, en større andel af anbragte børn end andre kommuner samt et konstant pres i forhold til mulighederne for tidlig indsats. Pejlemærkerne samt den udviklingsplan, der er udarbejdet i samarbejde med Socialstyrelsens Task Force, søger at imødekomme disse udfordringer. Et kort oprids af udviklingspunkterne i denne plan er vedlagt som bilag 4.

Børne- og Ungeudvalget har i perioden 2018-2021 fastlagt en tydelig politisk ramme omkring arbejdet på børne- og ungeområdet, og det er administrationens klare anbefaling, at disse overordnede politiske linjer og strategiske pejlemærker fastholdes for at sikre en kontinuitet på området og give tid til, at initiativerne kan implementeres i bund.

Udviklingen på børne- og ungeområdet sker inden for rammerne af blandt andet Børne- og Ungepolitikken og de politiske pejlemærker samt #kommunepånymåde, som er betegnelsen for

Slagelse Kommunes udviklingsrejse. Da børne- og ungeområdet desuden kan siges at være præget af lige dele kulturelle bindinger ift. det gode børne- og ungeliv og skiftende (ud)dannelsespolitiske strømninger, er det en kompleks opgave at sætte en samlet strategisk retning for børne- og ungeområdet,

I Center for Børn og Unge er der dog enighed om nogle tydelige områder, hvor det giver mening at investere på tværs, og hvor der bør være en særlig opmærksomhed i de kommende år.

Tidlige og forebyggende indsatser

Udvikling af spæd- og småbørnsområdet

På det specialiserede børne- og ungeområde er der i forlængelse af de politiske pejlemærker samt udviklingsplanen igangsat flere initiativer, der kræver tid, inden de er fuldt implementeret.

På spæd- og småbørnsområdet sat ind med en målrettet udviklingsindsats, der skal bidrage til et helhedsorienteret løft af indsatsen på spæd- og småbørnsområdet i barnets første 1000+ dage, ved at sårbare og udsatte familier og børn opdages tidligt og får kvalificeret støtte tidligt i livet. Der vil være tale om et styrket tværfagligt samarbejde, hvor en del af målet er, at familierne oplever en mere sammenhængende, rettidig og koordineret indsats, og der vil blive opbygget en større videnskapacitet med større faglighed og kompetencer hos medarbejderne. Det styrkede tværfaglige samarbejde består i oprettelse af et samlet spæd- og småbørnshus under Familiehusene, som arbejder tæt sammen med specialiseret personale fra Afdeling for Børn og Familie, Sundhedstjenesten og Slagelse Sygehus, og hvor der arbejdes samskabende med familierne og deres netværk.

Ung mor på vej – grupper for vordende mødre/fædre

Som led i den tidlige opsporing tilbydes unge familier med sociale udfordringer et meget tidligt graviditetsbesøg af sundhedsplejerske i uge 14-17 med henblik på at vurdere behovet for en (tværfaglig) indsats. De sociale udfordringer kan for eksempel bestå i belastet barndom, spinkelt netværk, boligproblemer eller usikker økonomi, kort skolegang, psykisk sygdom, sporadisk tilknytning til arbejdsmarkedet, ung alder, umodenhed og måske alene-forældre. En indsats kan for eksempel være oprettelse af forældrekursus for de gravide, som projekt 'Baby på vej' i Næstved. Dette foregår 6 gange inden fødsel og en gang efter fødslen, når barnet er ca. 8 uger. Kurset afholdes af sundhedsplejerske og familiebehandler fra Småbørnshuset.

Forebyggende arbejde på skolerne (skolerådgivere)

De forebyggende socialrådgivere understøtter skolerne i arbejdet med børn og unge med bekymrende trivsel og udvikling samt sårbare og udsatte børn og unge. Dette indebærer understøttelse af fastholdelse i alment systemet samt medkoordinering af indsatsen for de elever, der hører under Servicelovens kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge.

Der arbejdes desuden hen mod en særlig helhedsorienteret indsats på udvalgte skoler, hvor en familiebehandler tilknyttes en skole sammen med en forebyggende rådgiver. Familiebehandlingen

tager udgangspunkt i barnets trivsel på skolen, og målet med indsatsen er at afdække og afhjælpe udfordringerne i familien, give de fagprofessionelle sparring og redskaber til at støtte og udvikle sårbare børn og unge samt at styrke skole-hjem-samarbejdet.

Tidlig indsats på dagtilbuds- og skoleområdet

I samarbejdet mellem Slagelse Kommunes dagtilbuds- og skoleområder har den tidlige indsats også et stort fokus, ikke kun som en forståelse af at sikre en tidlig indsats i barnets liv, men som en gennemgående værdi af at arbejde så forebyggende og tværgående som overhovedet muligt.

Tænkningen omkring tidlig indsats har i det lys indflydelse på, hvordan overgange generelt praktiseres på tværs af områderne, på den måde kompetenceløftstilbud bør etableres på og hvordan samarbejdet på tværs af områderne på bedste vis kan etableres fremadrettet. I efteråret 2021 gennemgår sundhedsfaglige medarbejdere fra sundhedstjenesten uddannelse i PUF (psykisk udvikling og funktion) mhp. tidlig opsporing og afhjælpning af sårbarheder, i foråret 2022 gennemgår pædagogisk personale fra Slagelse Kommunes dagtilbud efteruddannelsesforløb hos Professionshøjskolen Absalon ifm. 1000 dages-programmet, ligesom dagplejere gennemgår forløb på 5 læringsdage i det følgende efterår - de første spadestik ift. at få kvalificeret vores pædagogiske og sundhedsfaglige personale yderligere. Viden fra disse forløb skal forplante sig og udbygges i organisationen som helhed og kombineres med allerede eksisterende indsatser som f.eks. NEST-programmet, der allerede er aktivt på skoleområdet, mens NEST i dagtilbud også er sat i værk i udvalgte dagtilbud. Hele tankesættet omkring NEST udbydes på skoleområdet som kompetenceudvikling og skal være bidragende til det kapacitetsløft, der skal sikre at flere børn og unge fastholdes i deres udvikling i vores almene skoletilbud.

I lyset af ovennævnte er det derfor oplagt på det samlede dagtilbuds- og skoleområde at investere i intern kompetenceudvikling fremadrettet. I forvejen forestår især pædagogiske inklusionsvejledere og inklusionskonsulenter fra PUI praksisnære kompetenceudviklingsforløb på både dagtilbuds og skoleområdet. Ved at investere hér kan det sikres, at gennemgribende principper i Slagelse Kommune (tidlig indsats, neuroaffektiv tilgang m.m.) forankres i de enkelte dagtilbud og skoler og bliver et bærende element i samtlige overgange i barnets liv – hjem/dagtilbud/skole.

Det tværgående fagprofessionelle samarbejde

Overgange

De gode overgange i barnets liv er af største vigtighed i relation til tænkningen omkring den tidlige indsats, herunder det konstruktive forældresamarbejde.

Gennem Børne- og Ungepolitikken er medarbejdere forpligtet på øget inddragelse af såvel børn som forældre i alle sammenhænge, der har indflydelse på barnets liv, og dermed følger en forpligtelse på at udvise oprigtig interesse for hinandens faglige områder på tværs af dagtilbuds- og skoleområderne.

I efteråret 2021 sættes på ny fokus på gode overgange mellem dagtilbud og skole, især ift. udsatte

børn. Her søges forpligtende investeringer fra såvel dagtilbud, skoler som det socialfaglige ift. det fremadrettede samarbejde – et fokus, administrationen ønsker at bibeholde og udvikle i de kommende år, idet det er essentielt, at samarbejdet intensiveres og igangsættes langt tidligere i barnets liv. Det kræver en generel investering i tid og ressourcer i en udbredelse af 'mindset' – ikke kun fagfaglige kompetencer. Udbredelsen af den sociokratiske tænkning i #kommunepåny måde koblet med praksisnære indsatser, frem for kompetenceudviklingsforløb af mere traditionel karakter, er vejen frem.

Kompetenceråd

Administrationen ser en mulighed for på tværs af velfærdsområdet at etablere et "kompetenceråd", der arbejder med helhedsorienterede kompetencer med fokus på at tænke netværk, familie og civilsamfund ind i arbejdet med børn og unge. Der er også her mulighed for at investere i intern kompetenceudviklingsressourcer til facilitering af såvel tværgående, faglige som samarbejds-mæssige og organisatoriske principper. Heri ligger også en gensidig forpligtelse til at vedligeholde eksisterende indsatser, hvorfor det synes oplagt at se nærmere på områdets interne strukturer for kommunikation- og videndeling, ligesom der kan være en stor fordel i at få etableret et fortløbende workshopprogram for såvel nye som eksisterende medarbejdere, hvor igennem fællesfaglige og samarbejds-mæssige principper introduceres, opfrisnes og opøves. Ligeledes kræver ovenstående, at der jævnlige ifm. budgetopfølgninger m.v. er fokus på områdets eksisterende strukturer; altså hvad der kan og bør ændres, for at borgeren får det optimale ud af vores organisering på alle niveauer. Justeringer ift. eksisterende struktur kan og bør med fordel samtænkes med demografisk udvikling, idet der lige nu ses en spredt og forskellig udvikling på tværs af kommunen angående til- og fraflytning af børn, hvilket forudsætter konstant tilpasning af kapacitet.

Tværgående fagprofessionelt samarbejde – Afdeling for Børn og Familie

På det specialiserede børne- og ungeområde sættes der i forlængelse af de politiske pejlemærker samt udviklingsplanen ind med en konkret indsats i forhold til at styrke det tværfaglige samarbejde: Hver gang en sag påbegyndes i Afdeling for Børn og Familie, mødes familien af en gennemsigtig og systematisk tilgang, der tager udgangspunkt i inddragelse af familien. Endvidere er der et særskilt fokus på inddragelse af alle relevante parter, både privat og professionelt netværk, igennem hele sagsforløbet. Dette betyder følgende:

- Én plan tilbydes i alle sager, hvor der er flere afdelinger involveret. Én plan tilbydes alle familier med komplekse udfordringer med det formål at skabe en helhedsorienteret indsats. Udgangspunktet for én plan er, at mål og beslutninger træffes sammen med borgeren og andre relevante parter, således at borgerne i højere grad bliver i stand til at mestre eget liv.

- I alle sager er der en systematisk tilgang til at benytte netværksmøder med deltagelse af alle relevante parter i arbejdet med barnet/den unge/familien. Dette betyder eksempelvis, at der så vidt muligt skal afholdes netværksmøde som en del af den børnefaglige undersøgelse. Den børnefaglige undersøgelse skal i sig selv være en proces, der skaber forandring, er skabt på et fundament af inddragelse af familien/andre relevante parter samt understøtter familien i selv at være med til at finde løsningen

Kvaliteten af opfølgningsmøder og netværksmøder højnes, og rådgiverne får styrket deres kompetencer i mødeledelse samt ser sig selv som faciliterende i mødet med familien/andre relevante parter. Herunder er det intentionen, at alle rådgivere på sigt får uddannelse i LØFT. Dette skal koordineres i forhold til det forestående Task force-forløb, så der kommer en naturlig optakt til at bygge ovenpå den iværksatte opkvalificering.